

אחרי חמשה חודשים של קואליציה רחבה, היתה קואליציה קטנה עם הדתיים מת- קבלת בקהל כירידה גדולה, כתעודת עניות. הפרסטיזיה של הממשלה היתה בלי ספק יר- רדת פלאים.

● בן גיל עצמו התרגל לשבת עם שרי הצ"כ, שעל אף הניגודים, העריך אותם אי- שית. לא היה לו כל חשק לחזור לממשלה של תותחים קטנים יותר, ביחוד לא היה לו כל חשק להיות שוב תלוי בחסדיו של איצ"ה-מאיר לוי וחבריו.

● ממשלה קטנה, ביחוד אחרי שהתעורר ענין הדגל וההמנון, היתה גותנת מכה נוראה למדינת ישראל בעיני נתן הדולרים.

● בן גי עצמו הודה לגמרי עם עמדת הצ"כ בענין הדגל.

● כמה אנשים ציטטו סיבה נוספת: תוך

בני נשיתם ב... נכנסו הצ"כ לעובי הקורה של עניני הממשלה. הם גילו הרבה סודות שיכלו לשמש חומר-נפץ לתעמולתם. אמר ציוני-כללי: "הארץ היתה מודעונית לו היתה יודעת את אשר יודעים אנחנו כיום!" אחת הנקודות: ויכוח מאחורי הקלעים על מחיר סחורות השילומים שיובאו על-חשבון הממשלה לארץ, יימכרו כאן לחברות ישראל- ליות, בעיקר לחברות ההסתדרות. אנשי מי פא"י דרשו, כביכול, לקבוע שער של חצי לירה לדולר, במקום שלשם את הערך הא- מייתי (כמעט שתיים וחצי ל"י לדולר). לו נתקבלה דרישה זו, היה זה מסע-סוד ענקי על רכוש העם.

יום האישי: "שתוק!"

במשך היום שוחח בן גי עם מנהיגי כמה מפלגות. הוא ניסה לבוא כמגע עם אנשי החסיבה-לאחדות העבודה בתוך מפ"ם, אולי מתוך תקווה שבמחיר כסאות בממשלה יתח- רו על אחדות מפלגתם. אולם יצחק בן-אהרון סרב לבוא לבדו, הביא עמו את יעקב חזן, מסי 2 של השומר-הצעיר. ההרכב קבע את תוכן השיחה: דיקלומים משני הצדדים.

נקודת השיא באה אה"ה ארוחת הצהרים, בגישה על כוס תה בבית ראש-הממשלה, בשורות הקרו-הקימת, תל-אביב. ישראל רוקח הופיע במכוניתו (שעודנה שייכת לעיריית תל-אביב), נתקל בשוטר צבאי, פסרבת לתת לו לחנות לפני ביתו של בן גי. פרץ ברני שטיין בא ברגל, ביחד עם כסאו בממשלה איבדו לפי שעה, את מכוניתו ואת המגו- בן גי. שאל מה הן דרישות הכלליים, היה מוכן לשמוע דרישות סחטניות. הצ"כים לא נפלו בפח. אין לנו שום תביעה, אלא התביעה לקיום ההסכם על הדגל וההמנון, הודיעו.

לא היה צורך לשכנע את בן גי. השאלה היתה כיצד ישכנע הוא את מפלגתו. היוזמה היא בידן! אמרו הצ"כים.

בן גי היה מוכן ליטול את היוזמה ל- ידיו. אך היה ברור כי יוכל לעשות זאת רק ביום הראשון הבא, בישיבה השנייה של מר- כו המפלגה.

הקו הכללי לחיסול המשבר היה נתון. אולם הנוסח היה חסר — והנוסח הוא שהיה צריך להכריע.

כמה קמות יש? אחרי הפגישה לא

נמך יותר): "רוחץ מזה, הם לא משלמים כמעט כלום לקרנות המפלגה!" יתכן שהמצב היה שונה לו היו סיכויים לבחירות חדשות. אולם גם הצ"כ הבינו ש- קב חוסר רישום חושבים יתכן הדבר רק כעבור שמונה חודשים.

האפילוג: "אחורה - פנה!"

כשהגיעו הצדדים לנקודה זו, היה ברור שהגיעו לקצהו של המבוי הסתום. הם יכלו לעמוד במקום, מחוסר נוסחה שתציל את כבוד שני הצדדים. האפשרות האחרת היחיד- דה היתה הפקודה: "לאחור פנה — קדימה צעו!"

השיקולים המכריעים:

● בקרב בין הצ"כ ומפא"י, זכו הצ"כ ב-

תוצאה מהדהדת של 1:0.

● המכה הומתקה לבן גי. נוכח העובדה

מזכיר מפא"י מאיר ארנוב "יבושם להם!"

שתוך כדי מעשה זכה הוא לתוצאה של 1:0 נגד מפלגתו שלי. הוא הצליח להע- לות סומק ב... של חסידי הדגל האדום, להביא להם שאין אלוהים מלבד אלוהים — ושדוד בן-גוריון הוא תכסיסו.

● הצ"כ הסתפקו בנצחון המוסרי הגדול, היו מוכנים למנוע קשים ממפא"י, בידעם ש- גם ללא דרישות נוספות תוכיח הפרשה לבן גי. ששוב אי-אפשר לשחק בהם — גם לא בענינים הנוגעים לכסף.

● מפא"י היתה מוכנה להמתיק את הפ- שרה עד כמה שאפשר לצ"כ. אמר אחד ממני- היגיה: "אין בזה כניעה (של הצ"כ). אנחנו לא דורשים מהם שיהיו כמו הדתיים...". אחר אמר, בחיוך עליון: "אם היה הדבר דרוש למנהיגי הצ"כ כדי להוכיח לאנשים הרוטנים שגם להם יש יד חזקה בממשלה, יבישם להם!"

נשאר הניסוח. הצ"כ הסכימו שהענין עצי- מו יוקפא משך כמה חודשים. הם לא יכלו לדורש התחייבות מבי גי, שיצליח לשכנע את מפלגתו תוך זמן זה — אף כי לא הטילו ספק רב בכשרונו. אולם הם דרשו שבי- גי יתחייב להתפטר מתפקידו במקרה של אי הצלחה.

בהכירם את בן גי. צרפו לכך, בזהירות, התחייבות שניה: שאחרי התפטרותו, לא ירכיב ממשלה חדשה.

ראש הממשלה חרדה רבה מאד

"לודו בן-גוריון, שר הבטחון וחבר-לנשך — ספר מפעלות הפלמ"ח בהיחטם ישראל — זכר ימים גדולים של שותפות וריב, בחרות רבה ובתקוה, יגאל אלון."

כשקיבל ראש-הממשלה את שני הכרכים העבים של ספר-הפלמ"ח עם הקדשה זו ב- ראשם, לא קרנו פניו מאושר. הוא הכתיב מכתב נזעם לאלון, אליו היו לו בעבר יח- סים חמים למדי, טען שהספר גותן תמונה מעוותת לדברי ימי הפלמ"ח. הוא הבטיח כי באחד הימים יכתוב בעצמו את ההיסטוריה האמיתית של הפלמ"ח.

בינתיים נוספה ליחסי שני האישים פרשה חדשה. היא לא היטיבה יחסים אלה. הפצצה התפוצצה עוד ביום הרביעי, כש- שוחח בן גי עם נציגי מפ"ם, חזן ובן-אהרון (ראה לעיל). הוא סיפר להם, בסוד, כי יום לפני כן שוחח עם יגאל אלון, שאמר לו כי אנשי הקיבוץ-המאוחד משתוקקים בכל מאודם להיפרד מן השומר-הצעיר, לפרוש ממפ"ם ולהצטרף לממשלה.

השנים נדהמו. כמותם נדהמו כמה אלפי אנשי מפ"ם אחרים, כשקראו ביום הששי בדבר, כי "אישיות של הקיבוץ-המאוחד" פנתה אל בן-גי. דבר הוסיף לסיפורו את אותם הפרטים.

רמה נאותה יותר! יותר מכל נדהם יגאל אלון עצמו. ידידו, שרצו זומן לדעת כיצד נראה אלון כשהוא מרוגז ממש, באו עתה על סיפוקו. יגאל אלון רתח.

סיפר יגאל: הוא ישב לתומו בשיעור באוניברסיטה, כשבא רק ממשרד ראש-המ- שלה, הודיע לו שבי-גי רוצה לראותו מיד. הוא יצא מן השער, טלה למשרד ראש- הממשלה, שוחח אתו על ספר הפלמ"ח והמצב בממשלה, חזר לפניו על עמדתה הרשמית הידועה של מפ"ם בעניני הקואליציה. היה ברור כי השיחה היא סודית ופרטית. בצאתו אמר לו אחד ממקורבני בן-גי: "אם תצ- טרפו לממשלה, תהיה תוך שבוע האי-ש- ח" קובע בצבא!"

בעודו נזעם כולו ישב אלון, ניסח הודעה חריפה, בה כינה את ראש-הממשלה בכינוי בלתי-פרלמנטרי בנוגע לאמירת-אמת. אולם כרגיל, נועץ תחילה עם ישראל גלילי, שהשרה עליו מצב-רוח מתון יותר. ההודעה המתוקנת פורסמה בכמה עיתונים, כולל דבר. אולם דבר השמיט את הקטע בו אמר אלון כי "ראש הממשלה (מצא) למותר להקדיש זמנו ומח- שבחו לתמרונים פוליטיקניים עכורים... מן הראוי לראש-הממשלה לשמור על רמה יותר נאותה ביחסי-אדם ובהליכות ציבור..."

לא מדויק... בן גי. לא הגיד לאלון את המלה האחרונה, ענה לו למחרת היום במכתב בדבר. טען: "סיפורי אלון לא היה מדויק... ברכו... גירסת בן גי: אלון שוחח עם ידידו החתיק מימי הפלמ"ח, טדי קולק, שהפך בינתיים איש-אמונו הראשי של בן גי. הביע את דעתו שעל מפ"ם היה להצטרף לממשלה. טדי סיפר על כך לבוס, הלה הפליט הערה, ואז, בצורה לא מובנת במקצת, בא יגאל אלון. בהיותו אצל בן גי, אישר אלון שחבריו בקיבוץ המאוחד סבורים כמותו.

לא היה בכך כל חידוש, ובוודאי גם לא בעיטה ברוב מפ"ם. אולם עלידי כמה תמי- רונים וריונים הצליח בן גי. להעביר את הרושם (מבלי לאמור זאת) שהמיעוט המ- פ"מי מוכן לבגוד ברובו. היה זה טכסיס מ- חוכם להעמקת החששות והניגודים בקרב מפ"ם עצמה.

היסטוריה מי הבדאי?

"זוהי בדיה. שיראו לי את זה", אמר ח"כ אליעזר ליבנה לסופר העולם הזה (810), כאשר נשאל על ידי האחרון אם יש אמת בהאשמה שפורסמה בספר הפלמ"ח, כי עתונל המחתרת של ליבנה, מלחמתנו, לחם בשעתו בפלמ"ח.

בשבוע שעבר החליט על המשמר למלא את הדרישה. פרסם ציטטה מתוך מאמר, בחתימת ב. לוי, שהופיע בשעתו בירחוננו של ליבנה. הציטטה: אנשי הפלמ"ח היו, בעיני הכותב (וכל אנשי מפא"י), משתמטים בעלי פנקס שרות. ב. לוי, קבע על המשמר, היה פסבדונים שמאחוריו הסתתר שר-החינוך הנוכחי, בן-ציון דינור.

האשמה זו המריצה את ליבנה לשגר חשו- בה חריפה לעתון מפ"ם. יחס מפא"י לפלמ"ח לא היה כאל "משתמטים". כהנת הכותב היתה למתוח בקורת על אלה שיצאו לתפ- קידי נוסרות ושמייה, שרותים שנועדו ל- אנשים קשישים יותר. ליבנה הסכים שאמנם היה ב. לוי פרופסור דינור.

הוסיף ליבנה: ירחוננו צידד מאז ומתמיד בהקמת כוח מגן עברי חזק. לראייה הביא ציטטות נוספות, מאמריהם של דוב ברגר, איש בית-אורן, מאמר אחר בחתימת "אהוב- י", הוא אהוביה מלכין.

סיים ליבנה: כותרת הרשימה בעל ה- משמר הלמה מאד. הכותרת: "דיבה של בדאי".

